

Avrupa Birliği İnsani Yardım Kurumu tarafından ortak finanse edilmektedir

alman
işbirligi
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Implemented by

giz Deutsche Gesellschaft
für Internationale
Zusammenarbeit (GIZ) GmbH

İNSAN ONURUNU GÖZETEN BİREY ODAKLI HİZMETLER

Toplum Temelli Yerel İnişyatifler Projesi'nin (CLIP 2) Koruma Faaliyetleri

Genel Bakış

2022 yılında 4 milyon mültecinin kayıtlı olduğu Türkiye, dünyanın en büyük mülteci nüfusuna ev sahipliği yapmaktadır (3.7 milyon geçici koruma altındaki Suriyeli, 330.000 uluslararası koruma altındaki birey). Afganistan'da devam eden insani kriz ve Ukrayna'daki savaş insanları ülkelerinden kaçmaya zorladığından, Türkiye'nin mülteciler ve sığınmacılar için üstlendiği ev sahibi ve transit ülke konumuna yönelik çalışmaların yoğunlukla devam etmesi öngörülmektedir. Hukuki statüleri ne olursa olsun bu mültecilerin temel insani yardım, hukuk danışmanlığı, psikososyal danışmanlık ve sağlık ile eğitim dahil olmak üzere koruma hizmetlerine ihtiyaçları bulunmaktadır. Ayrıca, yıllardır Türkiye'de yaşamalarına rağmen mültecilerin çoğu hak ve yükümlölüklerine ilişkin kısıtlı bilgiye sahiptir. Özellikle yeterli hizmet alamayan bölgelerde yaşayan mülteciler veya bilhassa hassas gruplar, mevcut sosyal destek hizmetlerine erişimde zorluk yaşamaktadır. Hassas gruplara tek reisli haneler, cinsel ve toplumsal cinsiyet temelli şiddet (CTCTŞ) mağdurları, çocuk işçiler ve özellikle psikososyal desteğe ihtiyaç duyan bireyler dahil edilebilir. Mülteciler çoğunlukla travmatik deneyimler yaşadıklarından, özellikle anadillerinde profesyonel ve özenle programlanmış faaliyetlere ihtiyaç duymaktadır.

Proje amacı	Mültecilerin ve ev sahibi toplumun hassas durumdaki sakinlerinin bireysel ve sosyoekonomik dayanıklılığının geliştirilmesi
Uygulayan	Alman Uluslararası İşbirligi Kurumu (GIZ)
Görevlendiren kurum	Alman Federal Ekonomik İşbirligi ve Kalkınma Bakanlığı (BMZ), Avrupa Birliği Sivil Koruma ve İnsani Yardım Operasyonları Birimi (ECHO)
Proje bölgesi	Görece daha az hizmet alan bölgelere odaklanılarak Türkiye geneli
Başlıca ortaklar	Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Yardımcılığı Makamı (baş yürütücü kurum), Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı (ASHB), Göç İdaresi Başkanlığı (GİB), STK'lar, Yerel İnişyatifler, Belediyeler
Hedef kitle	Mülteciler ve ev sahibi toplumun hassas bireyleri
Toplam süre	Ocak 2021 - Ağustos 2023
Toplam bütçe	BMZ tarafından 6.500.000 Avro ve ECHO tarafından 4.000.000 Avro

Bu doğrultuda, özellikle hassas grupların temel insani ihtiyaçlarını karşılamak üzere geliştirilmiş, kişi odaklı koruma hizmetlerine ivedilikle ihtiyaç duyulmaktadır. Söz konusu hizmetler, ilgili kişileri psikolojik veya fiziksel şiddetten, şiddet tehditlerinden ve şiddetin sonuçlarından, ayrıca zorlamadan ve sistematik olarak insan haklarından mahrum bırakılmadan korumayı amaçlamaktadır. Bu hizmetler aynı zamanda bireylerin bu türden tehditlere karşi savunmasızlığını azaltabilir, (kendini koruma) kapasitelerini güçlendirebilir ve güvenlik ve saygınlık duygularını geliştirebilir.

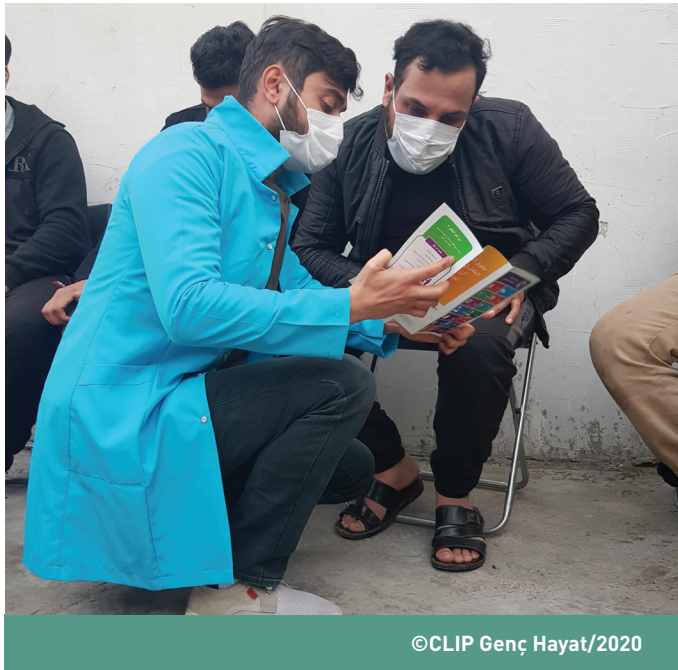
©AHCSA/2021

Koruma Hizmetlerini Güçlendirme Yaklaşımımız

CLIP 2 kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar, daha önce hayata geçirilen Toplum Merkezleri ve Yerel İnisiyatifler Projesi'nin (CLIP 1) deneyimlerine ve Sivil Toplum Kuruluşları (STK'lar) ile işbirliği yoluyla mültecilere ve ev sahibi topluma sağlanan desteğe dayanmaktadır. Koruma hizmetleri, CLIP 2'nin merkezinde yer almakta ve faydalanıcıları güçlendirme amacıyla bütün uygulama ortağı kurumlarınca sunulmaktadır. 'Koruma' bireyin haklarına eksiksiz saygı gösterilmesini sağlamayı amaçlayan bütün faaliyetleri kapsamaktadır. Belirli bir istismar örüntüsünün ilk aşamadaki etkilerinin önlenmesini veya hafifletilmesini, ayrıca insan onurunun geri kazanılmasını mümkün kılacak bir ortamın yaratılmasını gerektirmektedir.

©GIZ/2022 Ali Saltan

©CLIP Genç Hayat/2020

Mülteciler ve ev sahibi toplum bireyleri şu hizmetlerden faydalanmaktadır:

- Bireysel Koruma Yardımı (IPA) ve Vaka Yönetimi
- Hukuk danışmanlığı ve sosyal danışmanlık
- Psikososyal Destek Hizmetleri (PSD)
- Güçlendirme
- Bilgilendirme ve farkındalık yaratma (örn. sağlıkla ilgili konularda)
- CTCTŞ'nin önlenmesi ve CTCTŞ müdahalesi
- Çocuk koruma hizmetleri
- Belirli ihtiyaçları olan bireyler (örn. engelli bireyler, cinsel ve toplumsal cinsiyet temelli şiddet mağdurları) için özelleştirilmiş hizmetler

©Seyhan Municipality/2021

Psikososyal terimi, insana ilişkin deneyimlerin psikolojik (düşünceler, duygular, davranışlar) ve toplumsal unsurlarını bir araya getiren bir terimdir. Psikososyal iyi olma hali, kişisel gelişimi teşvik ederek bireyin değerleriyle yapıcı ilişkiler kurmasını sağlayan olumlu fiziksel ve zihinsel durumu ifade eder. Hayat boyu süren, dinamik bir süreçtir.¹ Zorla yerinden edilme ve şiddet bağlamında psikososyal destek, aynı zamanda bu durumlardan etkilenen kişiler için güvenli alanlar yaratılmasını amaçlar.

GIZ, koruma hizmetlerine destek vermenin yanı sıra UNHCR ile Temel Mülteci Koruma Eğitimi, Welthungerhilfe ile Bireysel Koruma Yardımı (IPA) ve Vaka Yönetimi Eğitimi ve UNFPA ile Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddet Eğitimi dahil olmak üzere uygulama ortağı olan sivil toplum kuruluşlarına kapasite geliştirme desteği sunmaktadır.

1 GIZ (2018). Guiding Framework for Mental Health and Psychosocial Support (MHPSS) in Development Cooperation [Kalkınma İşbirliğinde Ruh Sağlığı ve Psikososyal Destek (RSPSD) İçin Kılavuz Çerçeve]

©GIZ/2022 Ali Saltan

Öne çıkan istatistikler

Haziran 2022 itibariyle;

29.000'den fazla kişi hukuk danışmanlığı ve sosyal danışmanlık alanlarındaki hizmetlerden ve psikososyal destekten (PSD) faydalandı

8.000'den fazla kişi kurum dışı hizmetlere yönlendirildi

Ek olarak, yaklaşık **10.000** kişi başlıca Ağustos 2021 itibariyle ülkemize gelen Afgan mültecileri desteklemek amacıyla yürütülen projelerden yararlandı

2.800'den fazla kişi cinsel ve toplumsal cinsiyet temelli şiddetin önlenmesine ilişkin bilgilendirme etkinliklerine katıldı

13 proje özel ihtiyaç sahibi kişilere destek olunması amacıyla uygulama ortağı kuruluşlar tarafından hayata geçirilmiştir

©RASAS/2019 Zafer Özkan

Bir kadın isterse her şeyi başarabilir!

Nida, evliliğinin başından beri eşinden psikolojik, maddi ve fiziksel şiddet görüyordu. Ancak çocuklarına çok bağlı olduğu için evden ayrılamıyordu. Eşi ikinci bir evlilik yaptığında Nida kendini daha da çaresiz hissetmeye, iyi bir eş olmadığını düşünmeye başladı. Sonunda karşısına çıkan durumlara göre kendisini değiştirmeyi bırakmaya ve Mülteciler Derneği'nden (RASAS) yardım istemeye karar verdi.

Nida'nın birincil ve en acil ihtiyacı, psikolojik destek almaktı. Nida, RASAS'tan psikososyal destek aldıktan kısa süre sonra evini terk edip RASAS'ın Kadın Dayanışma Merkezi'ne yerleşecek gücü kendinde buldu. Nida, aldığı psikososyal destek ve merkezde diğer kadınlarla birlikte katıldığı Türkçe dersleri, seminerler ve atölyeler sayesinde daha dayanıklı hale geldi.

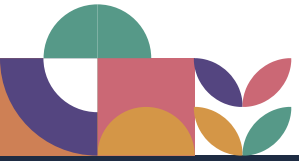
Nida, hayatını tekrar rayına oturtmak için pek çok cesur adım attı. Oldukça zorlu günler geçirmesine rağmen zaman içerisinde maddi bağımsızlığını kazanmak için bir işe başvuracak kadar güçlü hissetmeye başladı. CLIP 2 desteğiyle iş buldu, eşinden resmi olarak boşandı ve çocuklarına daha yakın olmak için RASAS Merkezi'nden taşınıp ev kiraladı.

Nida, *"Hiç olmadığım kadar güçlüyüm ve ilerde karşılaşılabileceğim zorluklardan korkmuyorum,"* diyor.

Öte yandan, Nida'nın, ailesinde aile içi şiddet geçmişi olan kızının da hayatı pek farklı bir seyir izlemedi. Nida'nın kızı, toplumsal destek eksikliği ve özgüvensizlik nedeniyle şiddetin yaşandığı ortama dönmeyi sürdürüyordu.

Ancak Nida için işler değişmişti ve Nida, kızının hayatında da bir şeyleri değiştirmeye kararlıydı. Nida, kızını RASAS'a kaydettirdi ve kızı burada tıpkı annesi gibi koruma hizmetlerinden faydalandı. Nida ve artık kayıtlı çalışan kızı şimdi birlikte yaşıyorlar.

Nida, *"Bir kadın isterse her şeyi başarabilir,"* diyor, kızı ise *"Annem benim için çok büyük ilham kaynağı oldu!"* diye ekliyor.

Yayımlayan:

Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu (GIZ)

Kayıtlı olduğu adresler:

Bonn ve Eschborn, Almanya

GIZ Ankara Ofisi

Aziziye Mah., Pak Sk. No. 1/101, 06680

Çankaya/Ankara, Türkiye

T: +90 312 466 70 80

F: + 90 312 467 7275

E: clip.info@giz.de

Web: <https://www.giz.de/en/worldwide/98826.html>

Proje:

Toplum Temelli Yerel İnisiyatifler Projesi (CLIP 2)

Sorumlu:

Dr. Wolfgang Jessen, Proje Yöneticisi

Redaktör:

Dr. Fahri Öz

Tasarım:

Cansu Kurnaz, Golgi Yapım

Alman Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı (BMZ) ve Avrupa Birliği Sivil Koruma ve İnsani Yardım Operasyonları Birimi (ECHO) adına

BMZ posta adresi:
poststelle@bmz.bund.de
www.bmz.de

Ankara, 2022